

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26 avgusta 2019. godine
Br. ref.:RK 1418/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučajevima br. KI19/19 i KI20/19

Podnosioci

Muhamet Thaqi i Egzon Keka

Ocena ustavnosti Rešenja Vrhovnog Suda Kosova Pml. nr. 259/2018 , od 5. novembra 2018. godine i Presude Apelacionog suda PA1. nr. 748/2018, od 13. avgusta 2018. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev KI19/19 je podnet od strane Muhameta Thaqija, opština Kamenica, kojeg, po ovlašćenju, zastupa Florent Latifaj, advokat (u daljem tekstu: prvi podnosilac zahteva).

2. Zahtev KI20/19 je podnet od strane Egzona Keka, opština Kamenica, kojeg, po ovlašćenju, zastupa Driton Musliu, advokat (u daljem tekstu: drugi podnosilac zahteva).
3. Kada se Sud zajednički obraća prvom i drugom podnosiocu zahteva, sud će id oslovljavati kao podnosiocce zahteva.

Osporena odluka

4. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost Rešenja Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni Sud) [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine i Presude Apelacionog suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine, a u vezi sa Presudom Osnovnog suda u Gnjilanu, odeljenje u Kamenici (u daljem tekstu: Osnovni Sud) [P. nr. 62/2014] od 7. jula 2018. godine.

Predmetna stvar

5. Predmetna stvar je ocena ustavnosti Rešenja Vrhovnog suda [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine u vezi sa Presudom Apelacionog suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine, kojim se tvrdi da su podnosiocima zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) a u vezi sa članom 6 (pravo na pravično suđenje) Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: EKLjP).
6. Podnosioci zahteva takođe traže od Ustavnog Suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da odredi privremenu meru, putem koje će se obustaviti početak izvršenja kazne zatvora, dok se ne donese odluka od strane Suda.

Pravni osnov

7. Zahtev je zasnovan na stavu 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, na članu 22 [Procesuiranje Podnesaka] i članu 47 [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 56 [Zahtev za uvođenje privremenih mera] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Sudom

8. Dana 1. februara 2019. godine, prvi podnosilac zahteva je podneo zahtev KI19/19 pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud). Istog dana, drugi podnosilac zahteva je podneo zahtev KI20/19 pred Sudom.
9. Dana 6. februara 2019. godine, Predsednica Suda je za slučaj KI19/19 imenovala sudiju Gresa Caka-Nimani, za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Remzije Istrefi- Peci.
10. Dana 12. februara 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i zatražio je od istog da pojasni da li je on podneo neku žalbu

protiv odluke prvostepenog suda. Istog tog dana, Sud je poslao jednu kopiju zahteva KI19/19 u Vrhovni Sud.

11. Dana 14. februara 2019. godine, u skladu sa pravilom 40.1 Poslovnika o radu, Predsednica Suda je naložila spajanje zahteva KI20/19 sa zahtevom KI19/19. Sastav Veća za razmatranje je ostao isti.
12. Dana 19. februara 2019. godine, Sud je obavestio drugog podnosioca zahteva i Vrhovni Sud o registraciji zahteva KI20/19, kao i o spajanju zahteva KI20/19 sa KI19/19. Sud je zatražio od drugog podnosioca zahteva da pojasni da li je on podneo neku žalbu protiv odluke prvostepenog suda.
13. Dana 19. februara, odnosno, 28. februara 2019. godine, podnosioci zahteva su obavestili sud da nisu podneli žalbu protiv odluke prvostepenog suda.
14. Dana 29. jula 2019. godine, veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je predložilo sudu neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

15. Dana 7. juna 2018. godine, Osnovni sud je, Presudom [P. nr. 62/2014], proglasio prvog podnosioca zahteva krivim za krivično delo koje je navedeno u tački 1.1 stava 1 člana 327 (Teška krađa) a u vezi sa članom 31 (saizvršilaštvo) i stavova 1 i 2 člana 33 (pomaganje) Krivičnog Zakonika Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZRK), a drugog podnosioca zahteva za saizvršenje krivičnog dela koje je navedeno u tački 1.1 stava 1 člana 327 (Teška krađa) a u vezi sa članom 31 (saizvršilaštvo) KZRK-a.
16. Osnovni sud je odgovarajućom Presudom osudio prvog podnosioca zahteva na kaznu i to (i) Novčanom kaznom u iznosu od 300 evra (tri stotine evra), koju treba da inkasira u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti ove presude, u suprotnom ista novčana kazna će se zameniti kaznom zatvora; i (ii) Kaznom zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) meseci, koja se neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od godinu (1) dana, od dana pravosnažnosti ove presude, ne izvrši novo krivično delo. Sa druge strane, drugog podnosioca zahteva je osudio na (i) novčanu kaznu u iznosu od 500 evra, koju treba da inkasira u roku od 30 dana, u suprotnom ista novčana kazna će se zameniti kaznom zatvora; i (ii) kaznom zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) meseci, koja se neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od dve (2) godine, od dana pravosnažnosti ove presude, ne izvrši novo krivično delo.
17. Osnovni sud je obrazložio da je prilikom odlučivanja u vezi sa vrstom i visinom krivičnih sankcija, isti odlučio na osnovu člana 74 (Opšta pravila za ublažavanje i zaoštavanje kazni) KZRK-a. Samim tim, za podnosiocima zahteva su uzete u obzir olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, uključujući i činjenicu da su isti bili kažnjavani na osnovu tri druge Presude koje su donete u 2009, 2015 odnosno u 2017. godini.
18. Jednog neodređenog dana, Osnovno Tužilaštvo u Gnjilanu je podnelo žalbu pred Apelacionim sudom, zbog odluke u vezi sa krivičnim sankcijama, predlažući da

se izmeni prvostepena Presuda i da se podnosiocima zahteva izrekne viša kazna koja bi bila proporcionalna sa težinom krivičnih dela, a posebno zbog činjenice što su podnosioci zahteva bili već ranije kažnjavani putem tri Presude. Stavovi Osnovnog tužilaštva u Gnjilanu su podržani i putem dopisa [PPA/II. nr. 754/2018] od 20. jula 2018. godine Apelacionog tužilaštva u Prištini. Podnosioci zahteva nisu podneli nikakvu žalbu.

19. Dana 13. avgusta 2018. godine, Apelacioni sud je Presudom [PA1. nr. 748/2018], izmenio Presudu Osnovnog Suda [P. nr. 62/2014] od 7. juna 2018. godine, a u vezi sa visinom kazne. Apelacioni sud je podnosiocima zahteva izrekao kaznu zatvora u trajanju od 12 meseci.
20. Podnosioci zahteva su, protiv Presude Apelacionog suda, podneli zajednički zahtev za zaštitu zakonitosti, navodeći povredu krivičnog zakonika i ozbiljne povrede odredbi krivičnog postupka. Sa druge strane, Državni tužilac je predložio da se ovaj zahtev podnosilaca zahteva odbaci kao nedozvoljen obrazlažući da, između ostalog, jedan takav zahtev se ne može primiti na razmatranje jer odgovarajući branilac nije predstavio ovlašćenje za podnošenje ovakvog pravnog sredstva.
21. Dana 5. novembra 2018. godine, Vrhovni sud je Rešenjem [Pml. 259/2018], odbacio kao neprihvatljiv zahtev za zaštitu zakonitosti podnosilaca zahteva. Vrhovni Sud je odbacio zahteve za zaštitu zakonitosti po dvema glavnim tačkama. Pre svega, Vrhovni Sud je, na osnovu stava 1 člana 433 (lica ovlašćena za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti) Zakona o Krivičnom Postupku Republike Kosova (u daljem tekstu: ZKPRK), gde se određuje da stranke mogu da podnesu zahtev za zaštitu zakonitosti, naglasio da je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane advokata F.A., koji nema dokaza da ima ovlašćenje za podnošenje pravnog sredstva, i samim tim odgovarajući zahtev nije podnet od strane ovlašćenog lica. Drugo, Vrhovni Sud je, na osnovu člana 55 (ograničenja u zastupanja branioca) ZKPRK-a, obrazložio da branilac ne može braniti dva ili više okrivljena po istom pitanju a u ovom konkretnom slučaju proizilazi da je on podneo zahtev za zaštitu zakonitosti za oba podnosioca zahteva.

Navodi podnosilaca zahteva

22. Podnosioci zahteva tvrde da su Rešenje Vrhovnog suda [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine i Presuda Apelacionog suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine, doneti uz povredu njihovih osnovnih prava i sloboda koje su zagarantovane članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava a u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLjP-a.
23. U vezi sa prvim, odnosno Rešenjem Vrhovnog Suda, podnosioci zahteva navode povredu njihovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLjP-a, jer je ova odluka *"[...] pogrešna zato što su oni sami [podnosioci] bili ti koji su potpisali zahtev za zaštitu zakonitosti [...]"*, dok je podnesak urađen i stavljen pečat na isti od strane onog koji ga je sastavio, odnosno advokata, ali isti nije podnet od strane advokata, jer su taj podnesak podneli sami podnosioci zahteva.

24. Dok, u vezi sa drugom odlukom, odnosno Presudom Apelacionog suda, podnosioci zahteva takođe tvrde povredu njihovih osnovnih prava i sloboda koje su zagarantovane članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLjP-a, i posebno pravom na sednicu za saslušanje. Podnosioci zahteva naglašavaju daje Apelacioni sud doneo odgovarajuću Presudu tako što je povećao visinu njihove kazne koja je već bila određena od strane Osnovnog suda, odnosno od uslovne kazne zatvora na kaznu zatvora u trajanju od 12 meseci, a da nisu uopšte bili pozvani na sednicu. Kao podršku za njihove navode u vezi sa povredom prava na sednicu za saslušanje, podnosioci zahteva su se takođe pozvali i na Presudu Suda u predmetu KI104/16 od 4. avgusta 2017. godine (vidi slučaj Suda KI104/16, podnosilac zahteva *Miodrag Pavić*, Presuda od 29. maja 2017. godine).
25. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda da se njihovi zahtevi proglašaju prihvatljivim; da se usvoji njihov zahtev za privremenom merom kao i da se poništi Rešenje Vrhovnih Suda [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine i Presuda Apelacionog suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine.

Odgovarajuće zakonske odredbe

ZAKON Br. 04/L-123 O KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 55

Ograničenja u zastupanjima branioca

1. U krivičnom postupku branilac ne može da zastupa dvoje ili više okrivljenih lica u istom predmetu. Branilac ne može da zastupa pravno lice i fizičko lice u istom predmetu, izuzev kada je fizičko lice jedino lice koje poseduje i rukovodi tim pravnim licem i zaposlen je u tom pravnom licu.
Kufizimet në përfaqësim nga mbrojtësi

(...)

Član 433

Lica ovlašćena za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti

1. Zahtev za zaštitu zakonitosti mogu podneti glavni državni tužilac, okrivljeno lice i njegov odnosno njen branilac. Nakon smrti okrivljenog lica takav zahtev mogu u ime okrivljenog lica podneti lica u poslednjoj rečenici člana 424. stava 1. ovog zakonika.

(...)

Prihvatljivost zahteva

26. Sud primećuje da podnosioci zahteva pred Sudom traže ocenu ustavnosti (i) Rešenja Vrhovnog suda [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine i (ii) Presude Apelacionog suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine. U nastavku, Sud će razmotriti ocenu prihvatljivosti za svaki od navedenih.

U vezi sa Rešenjem Vrhovnog suda [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine

27. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i dalje navedene Zakonom i utvrđene Poslovníkom o Radu.
28. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

29. Dalje, sud takođe ocenjuje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti propisane Zakonom. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47 [Individualni Zahtevi], 48 [Tačnost podneska], i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

1. *“1. “Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku... .”

30. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud ocenjuje da su podnosioci zahteva ovlašćene strane i da osporavaju akt javnog organa, odnosno Rešenje Vrhovnog suda [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine, nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosioci zahteva su takođe naveli prava i osnovne slobode za koje tvrde da su povređeni u skladu sa članom 48 Zakona i podneli su svoj zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.

31. Izuzev ovoga, Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili kriterijume prihvatljivosti koji su predviđeni pravilu 39 [Kriterijumi Prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Pravilo 39 (2) Poslovnika o Radu određuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući i kriterijum da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Specifično, pravilo 39 (2) određuje da:
- “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”*
32. S tim u vezi, Sud podseća da su podnosioci zahteva proglašeni krivim i to Presudom Osnovnog suda [P. nr. 62/2014] od 7. juna 2018. godine, zato što su počinili krivično delo teške krađe, po specifikacijama koje su opisane u odgovarajućoj Presudi, a zato što su počinili ovo krivično delo, oni su bili kažnjeni novčanom kaznom i uslovnom kaznom zatvora. Državni tužilac je, pred Apelacionim sudom, podneo žalbu tražeći da im se poveća visina kazne, pogotovo uzimajući u obzir da su isti bili i ranije kažnjavani i to putem tri druge presude. Apelacioni sud je, Presudom [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine, izmenio Presudu prvostepenog suda u vezi sa kaznom, izričući podnosiocima zahteva kaznu zatvora u trajanju od 12 meseci. podnosioci zahteva nisu bili pozvani na sednicu pred Apelacionim sudom. Zbog toga, oni su podneli zahtev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovni Sud protiv Presude Apelacionog suda, a ovaj zahtev je proglašen neprihvatljivim putem Odluke koju podnosioci zahteva osporavaju pred ovim Sudom, tvrdeći da je došlo do povrede njihovih osnovnim prava i sloboda koje su zagarantovane članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLjP-a.
33. Specifičnije, podnosioci zahteva tvrde da Vrhovni sud nije pravilno protumačio ZKPRK kada je odbio njihov zahtev za zaštitu zakonitosti jer je zahtev, iako je bio pripremljen od i imao pečat advokata, takođe bio potpisan sa njihove strane, i kao takav je trebao biti prihvaćen od strane Vrhovnog suda.
34. U tom pogledu, Sud podseća da je Vrhovni Sud ustanovio da je zahtev za zaštitu zakonitosti podnosilaca zahteva neprihvatljiv jer (i) na osnovu spisa predmeta, advokat F.A. nije imao ovlašćenje da podnese ovo pravno sredstvo; i (ii) isti je zastupao više od jednog okrivljenog u suprotnosti sa Zakonom o proceduri. Prilikom ustanovljavanja ovakvog zaključka, Vrhovni sud se zasnovao svoj stav na članu 433 stav 1 ZKPRK-a i na članu 55 ZKPRK-a.
35. Prvi, odnosno član 433 Zakona o krivičnom Postupku, određuje koja su lica ovlašćena da podnesu zahtev za zaštitu zakonitosti, i, na osnovu stava 1 istog, *“zahtev za zaštitu zakonitosti mogu podneti glavni državni tužilac, okrivljeno lice i njegov odnosno njen branilac”*. Dok, drugi, odnosno član 55 Zakona o krivičnom Postupku, određuje ograničenja u zastupanju od branioca. Po stavu 1 istog, *“u krivičnom postupku branilac ne može da zastupa dvoje ili više okrivljenih lica u istom predmetu.”*

36. S tim u vezi, Vrhovni sud je, putem svog Rešenja, između ostalog naglasio da:

“Iz spisa predmeta proizilazi da je zahtev za zaštitu zakonitosti podneo advokat F. A. iz Gnjlana, a u spisima predmeta nema dokaza da je branilac imao ovlašćenje za podnošenje ovog pravnog leka.”

37. Štaviše, Vrhovni Sud se osvrnuo i na pitanja koja su povezana sa (i) podnošenjem zahteva za zaštitu zakonitosti od neovlašćenog lica; i (ii) ograničenja jednog branioca da zastupa sva ili više okrivljena u istom krivičnom predmetu.

38. U vezi sa prvim pitanjem, Vrhovni sud je pojasnio da:

“Odredba člana 433, stava 1 ZKPK-a određuje da zahtev za zaštitu zakonitosti mogu podneti državni tužilac, okrivljeni ili njegov branilac. Nakon smrti okrivljenog, zahtev za zaštitu zakonitosti u njegovo ime mogu podneti lica navedena u članu 424, stavu 1 ZKPK-a. Ali, kao što je već gore elaborirano, zahtev o kojem je reč je podnelo neovlašćeno lice, dakle u suprotnosti sa gore navedenom odredbom. [...]”

39. Sa druge strane, u vezi sa drugim pitanjem, Vrhovni sud je pojasnio da:

“U skladu sa odredbom člana 55 ZKPK, u krivičnom postupku branilac ne može da brani dvoje ili više okrivljenih u istom predmetu, a u konkretnom slučaju, iz spisa predmeta proizilazi da je branilac podneo zahtev za zaštitu zakonitosti u ime obojice osuđenih i Egzona Keke i Muhameta Thaqija, što je u suprotnosti sa gore navedenom zakonskom odredbom.”

40. Samim tim, Sud primećuje da je Vrhovni Sud obrazložio zašto je zahtev za zaštitu zakonitosti proglašen neprihvatljivim na osnovu odgovarajućih odredbi ZKPK-a.

41. Štaviše, i u vezi sa navodima o pogrešnom tumačenju zakona, Sud je uvek naglašavao nije zadatak Suda da se bavi činjeničnim ili pravnim pogreškama koje su navodno počinili redovni sudovi, osim ako su, i u meri u kojoj su, možda povredili prava i slobode zaštićene Ustavom i EKLJP. Sud ne može sam ocenjivati činjenice koje su navele redovni sud da donese upravo odluku koju je doneo, a ne drugačiju odluku. Kad bi bilo drugačije, Sud bi tada postupao kao sud treće ili četvrte instance, što bi predstavljalo nepoštovanje granica nametnutih njegovom nadležnošću (vidi, predmet ESLJP-a, *Perlala protiv Grčke*, br. 17721/04, odluka od 22. februara 2007. godine, stav 25; kao i vidi slučaj Suda KI 119/17 podnosilac *Gentian Rexhepi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 3. aprila 2019. godine, stav 87).

42. Sud takođe podseca da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, nije dužnost Suda da ispituje tumačenje zakona od strane redovnih sudova, izuzev ukoliko postoji očigledna arbitrarnost. (Vidi *mutatis mutandis* predmet ESLJP-a *Adamsons Protiv Letonije*, Presuda od 24. Juna 2008. godine, stav 118 kao i slučaj KI42/18, *Kushtrim Ibraj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 5. Decembra 2017. godine, stav 38. i slučaj KI122/16, podnosilac *Riza Dembogaj*, Presuda od 30.

maja 2018. godine, stav 60). Isto tako, Sud mora osigurati i preduzeti mere kada primeti da je sud "primenio zakon na očigledno pogrešan način" u konkretnom slučaju što je moglo rezultirati "proizvoljnim zaključcima" (vidi, s tim u vezi, slučajeve ESLJP-a, *Anheuser-Busch Inc. protiv Portugalije*, presuda od 11. januara 2007. godine, stav 83, *Kuznetsov i drugi protiv Rusije*, br. 184/02, stavovi 70-74 i 84; *Păduraru protiv Rumunije*, Presuda od 1. decembra 2005. godine, stav 98; *Sovtransavto Holding protiv Ukrajine*, Presuda od 25. jula 2002. godine, stavovi 79, 97 i 98; *Beyeler protiv Italije* Presuda od 5. januara 2002. godine, stav 108; vidi, takođe, slučajeve Suda KI06/17, podnosilac zahteva: *L.G. i petoro drugih*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. oktobra 2016. godine, stav 40, i 41 kao i KI122/16, podnosilac zahteva: *Riza Dembogaj*, presuda od 6. juna 2018. godine, stav 59).

43. Ipak, u okolnostima ovog konkretnog slučaja, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnje da su postupci pred Vrhovnim Sudom bili na bilo koji način nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, predstavka br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine). Sud naglašava da je postupak pred Vrhovnim Sudom bila zasnovana na odgovarajućim odredbama ZKPRK-a i odbacivanje zahteva za zaštitu zakonitosti je bilo zasnovano na tumačenju odredbi ZKPRK-a.
44. Sud, na kraju, takođe naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupaka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi predstavljati argumentovanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, odluka od 26. jula 2005. godine, stav 21).
45. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev podnosioca zahteva u vezi sa Rešenjem Vrhovnog Suda [PML. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine ne ispunjava zahteve prihvatljivosti koji su određeni u stav (2) pravila 39 Poslovnika o radu, jer oni nisu dovoljno argumentovali i nisu dovoljno potkrepili svoje navode u vezi sa povredom prava koja su zagarantovana Ustavom.

U vezi sa Presudom Apelacionog Suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine

46. Prilikom ocene prihvatljivosti zahteva podnosioca zahteva, Sud se, izuzev stavova 1 i 7 člana 113 Ustava, i članova 47, 48 i 49 Zakona, citiranih iznad, takođe poziva i na tačku c stava 1 pravila 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o radu, a koji određuje da:

Pravilo 39
[Kriterijum o prihvatljivosti]

"(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) ako je zahtev podnet u roku od 4 (četiri) meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva; i

[...].”

47. U tom pogledu, Sud naglašava da član 49 Zakona u vezi sa tačkom c stava 1 pravila 39 Poslovnika o radu određuje da zahtevi podnosioca, odnosno navodi o ustavnim povredama protiv nekog akta javnih organa, treba da budu podneti u Sud unitar vremenskog roka od četiri (4) meseca od dana prijema sudske odluke.
48. U okolnostima ovog konkretnog slučaja, Sud primećuje da su podnosioci zahteva osporili Presudu Apelacionog suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine, navodeći da je ista doneta uz povrede njihovih osnovnih prava isloboda koje su zagarantovane članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLJP-a, jer je njihova kazna koja je određena od strane Osnovnog suda bila povećana, odnosno, zamenjena je kaznom zatvora od uslovne kazne zatvora, nasuprot činjenici da (i) oni nisu podneli žalbu protiv Presude Osnovnog Suda; i (ii) oni nisu bili pozvani na sudsku sednicu pred Apelacionim Sudom.
49. Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu podneli u Sud dokaze kada su primili ovu Presudu. Ipak, Sud, na osnovu spisa predmeta, primećuje da su podnosioci zahteva podneli svoj zahtev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom dana 13. septembra 2018. godine. Čak i ukoliko bi se računao ovaj datum kao dan kada su podnosioci zahteva primili Presudu Apelacionog suda, zahtev podnosioca zahteva na Sud protiv ove Presude je podnet dana 1. februara 2019. godine, i samim tim, van roja od 4 (četiri) meseca koji je određen Zakonom i Poslovníkom o Radu.
50. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i shodno pravilu 39 (1) (c) Poslovnika, ta da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji se odnose na ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da ranije odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (vidi, između ostalog, slučajeve ESLJP-a *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka br. 23274/04, rešenje od 25. avgusta 2005. godine, i *Sabri Güneş protiv Turske*, predstavka br. 27396/06, presuda od 29. juna 2012. godine, stav 39; vidi, takođe, između ostalog, slučajeve Suda KI140/13, podnosilac zahteva: *Ramadan Cakiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. marta 2014. godine, stav 24, i KI120/17, podnosilac zahteva: *Hafiz Rizahu*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 39).
51. Samim tim, i na kraju, na osnovu gore navedenih razloga, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca zahteva protiv Presude Apelacionog suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine, nije podnet unutar zakonskog roka koji je određen u članu 49 Zakona i pravilu 39 (1) (c) Poslovnika o Radu i stoga, Sud ne može da razmatra meritum slučaja, odnosno navode podnosioca zahteva o ustavnim povredama njihovih osnovnih prava i sloboda u vezi sa osporenim Presudom Apelacionog suda.
52. Dakle, Sud utvrđuje da zahtevi podnosioca zahteva ne ispunjavaju uslove prihvatljivosti koji su određeni Ustavom, Zakonom i Poslovníkom o radu. Sud naglašava da su navodi podnosioca zahteva u vezi sa (i) Rešenjem Vrhovnog Suda [Pml. nr. 259/2018] od 5. novembra 2018. godine, neprihvatljivi kao

očigledno neosnovani po ustavnim osnovama u skladu sa stavom 2 pravila 39 Poslovnika o radu, jer podnosioci zahteva nisu na dovoljan način potkrepili svoje navode; dok u vezi sa navodima podnosilaca zahteva koji se tiču (ii) Presude Apelacionog Suda [PA1. nr. 748/2018] od 13. avgusta 2018. godine, isti su neprihvatljivi u skladu sa članom 49 Zakona i tačkom c stava 1 pravila 39 Poslovnika o Radu, jer nisu blagovremeni.

Zahtev za privremenom merom

53. Sud podseća da su podnosioci zahteva tražili izricanje privremene mere tražeći da se obustavi početak izvršenja kazne zatvora, dok se ne donese odluka od strane Suda.
54. Sud je sada već zaključio da se zahtevi podnosilaca zahteva trebaju proglasiti neprihvatljivim.
55. Stoga, u skladu sa članom 27.1 Zakona i u skladu sa pravilom 57 (4) (a) Poslovnika o radu, zahtevi podnosilaca zahteva u vezi sa privremenom merom se trebaju odbiti, jer isti ne mogu biti predmet razmatranja, jer su zahtevi proglašeni neprihvatljivim (vidi slučajeve Suda, KI159/18, podnosilac *Azem Duraku*, Rešenje o neprihvatljivosti od 3. aprila 2019. godine, stav 91 i KI13/19, podnosilac *Fevzi Hajdari*, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. aprila 2019. godine, stav 75).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni Sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 47 i 49 Zakona i pravilima 39 (1) (c) i 39 (2), i 57 (1) Poslovnika o radu, dana 29. jula 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahteve neprihvatljivim;
- II. DA ODBACI zahteve za privremenom merom
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka- Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi